

SPF

Test předpokladů ke studiu
na Filozofické fakultě
Univerzity Palackého v Olomouci

varianta testu: 01

Filozofická
fakulta

2023

Verbální myšlení a jazykové kompetence

01. Které z následujících slovních spojení obsahuje starou početní jednotku?

- a) stoh papíru
- b) nůše dřeva
- c) koš jablek
- d) tučet vajec
- e) obrátit se na pětníku

02. Jak se nazývá ozdobně zvýrazněné první písmeno na začátku kapitoly?

- a) iniciála
- b) minuskule
- c) frontispis
- d) iluminace
- e) kapitálka

03. Ve slovanských jazycích existují slova formálně podobná, s podobnými slovními základy, liší se však svým významem. Najděte význam slovenského slova *nevesta*.

- a) nášivka
- b) družička
- c) svatebčanka
- d) návštěva
- e) snacha

04. Mezi slovy z různých evropských jazyků najděte to, které má jiný význam než ostatní.

- a) umano
- b) hommage
- c) człowiek
- d) human
- e) humain

05. Slovo *ražba* má více významů, lze ho tudíž užít v různých kontextech. V jedné z následujících vět je ovšem výraz *ražba* užít NEVHODNĚ. Najděte ji.

- a) Dřevěnou ražbu pušky si opřel o rameno.
- b) Ražba pamětních medailí začne zítra.
- c) Zaujala nás povídka humoristické ražby.
- d) Ražba tunelu trvala několik dní.
- e) Mince se setřenou ražbou byla zcela bezcenná.

06. Které z následujících souvětí umožňuje více rozdílných interpretací?

- a) Štědrý den je pro křesťany významný hlavně tím, že čekají na noční příchod Ježíše Krista.
- b) Letos jsme odložili s rodinou rozdávání dárků až na Boží hod, díky čemuž byly předvánoční přípravy méně hektické než jindy.
- c) Na venkov se to dostalo trošku oklikou přes učitele, kteří jako součást Vánoc praktikovali charitu, kdy dětem z chudších rodin zprostředkovali od bohatších rodin dárky.
- d) Dostala jsem huňatou čepici s bambulí, u níž jsme se nedokázali shodnout na tom, jestli je smetanová, nebo slonovinová.
- e) Lidé se večer sejdou u slavnostního štědrovečerního stolu a hlavně děti se těší na rozbalování dárků.

07. Jedno z následujících slovních spojení obsahuje výraz, jenž je po informační stránce nadbytečný, a proto ho lze vypustit, aniž by došlo ke ztrátě informací. Najděte ho.

- a) reciproční pomoc
- b) vzájemné porozumění
- c) vstřícná kooperace
- d) empatická nabídka pomoci
- e) kooperativní spolupráce

08. Vyberte dvojici slov, jež mají k sobě významově nejblíže.

- a) zarmoucený – zatrpklý
- b) podmračený – truchlivý
- c) nemluvný – sklíčený
- d) sklíčený – podmračený
- e) truchlivý – zarmoucený

09. V následující větě je skryto víceslabičné slovo označující živočicha. Najděte ho, neměňte pořadí slov ani pořadí písmen v nich.

Ve všeobecném chaosu mecenáši přirozeně nepodporovali umělce jako dřív.

Jakého tvora toto slovo označuje?

- a) hada
- b) rybu
- c) brouka
- d) žábu
- e) drůbež

10. Které přivlastňovací zájmeno z nabídky NELZE doplnit do následujícího souvětí?

Aby vše vypadalo důvěryhodně, přepsal lístek ... písmem a hodil ho do schránky.

- a) jeho
- b) jejím
- c) svým
- d) mým
- e) svým

11. Ve které z následujících vět je chybná interpunkce (čárky ve větě)?

- a) Můžeš mi dát vědět, než odejdeš?
- b) Pokud by ti bylo špatně, dej si prášek proti nevolnosti.
- c) Víš, že kdysi dávno tady bydlela jedna bohatá rodina?
- d) Napiš mi, prosím tě, v kolik plánuješ dorazit.
- e) Po poslední hodině, jsem šel konečně domů.

12. Co znamená výraz *detence*?

- a) odklon od normy
- b) vývoj vedoucí ke sblížení
- c) zadržení, zamezení volného pohybu
- d) uzavření míru
- e) schválení smlouvy

13. Vyberte slovo OPAČNÉHO významu ke slovu *majoritní*.

- a) menšinový
- b) většinový
- c) úzkoprofilový
- d) vedlejší
- e) diskriminační

14. Vyberte význam podtrženého ustáleného spojení v této větě: Žena po dlouhém váhání kápala božskou.

- a) začala se modlit
- b) usnula
- c) uklidnila se
- d) odpustila někomu
- e) řekla pravdu

Logicko-analytické myšlení

15. Ministerstvo obrany, které mělo 35 000 zaměstnanců, se z úsporných důvodů rozhodlo snížit jejich počet o 20 %. Po několika letech trápení se ministerstvo rozhodlo počet zaměstnanců o 25 % navýšit. Kolik zaměstnanců má nyní?

- a) 36 500
- b) 33 500
- c) 32 500
- d) 35 000
- e) 38 000

16. Přijímacích zkoušek se zúčastnilo 3310 uchazečů. Počet uchazečů, kteří měli horší výsledek než uchazečka Anička, je 2krát větší než počet uchazečů, kteří měli výsledek lepší než Anička. Kolikátá Anička skončila, pokud uchazeče seřadíme od nejúspěšnějšího po nejméně úspěšného a budeme předpokládat, že nikdo neměl přesně stejný počet bodů jako Anička?

- a) 1655.
- b) 1656.
- c) 1103.
- d) 1104.
- e) 2206.

17. Mějme hrací kostku. Na jejích stěnách jsou místo hodnot 1, 2, 3, 4, 5, 6, jak je obvyklé, napsané hodnoty 1, -2, 3, -4, 5, -6. Třikrát s touto kostkou hodíme a výsledky všech hodů sečteme. Jakému číslu se tento součet NEMŮŽE rovnat?

- a) 6
- b) 7
- c) 8
- d) 10
- e) 11

18. Zjednodušte výraz.

$$(12 \times 45 \times 70) / (18 \times 28 \times 30)$$

- a) $3/2$
- b) $5/2$
- c) $5/3$
- d) $2/7$
- e) $2/5$

19. Pro kolik čísel od 1 do 100 platí, že jejich ciferný součet je 10? (Ciferný součet je součet všech číslic, kterými je číslo zapsáno. Např. ciferný součet čísla 66 je $6 + 6$, tedy 12.)

- a) 7
- b) 8
- c) 9
- d) 10
- e) 11

20. Když od čísla X odečtu 8 a druhou mocninu výsledku vydělím číslem 12, dostanu převrácenou hodnotu čísla 3. Které z níže uvedených čísel je X?

- a) 9
- b) 10
- c) 11
- d) 12
- e) 13

21. Na Ostrově poctivců a padouchů poctivci pokaždé říkají pravdu, padouši vždy lžou. Každý obyvatel ostrova je buď poctivec, nebo padouch. Potkáte domorodce B. Domorodec B prohlásí dvě věty: 1. „Nesnáším Marii.“ 2. „Pokud nesnáším Marii, pak nesnáším Lindu.“

Je B poctivec, nebo padouch a koho nesnáší?

- a) B je padouch a nesnáší obě.
- b) B je poctivec a nesnáší obě.
- c) B je padouch a nesnáší Marii.
- d) B je padouch a nesnáší Lindu.
- e) B je poctivec a nesnáší Marii.

22. „Žádný voják není mrkev. Každá zelenina je mrkev.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Každá zelenina je voják.
- b) Některý voják je zelenina.
- c) Každá mrkev je zelenina.
- d) Některá zelenina je voják.
- e) Žádná zelenina není voják.

23. „Každý nadřízený je šéf. Žádný velitel není šéf.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Některý nadřízený je velitel.
- b) Některý velitel je nadřízený.
- c) Každý nadřízený je velitel.
- d) Každý velitel je nadřízený.
- e) Žádný velitel není nadřízený.

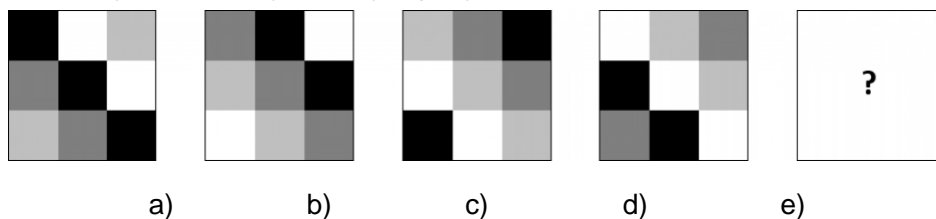
24. Robot vyrazil na cestu. Svůj postup zapisoval následujícím kódem.

4↑ 1← 5↓ 1→ 1↓ 3← 2↓ 5→ 1↓ 2→

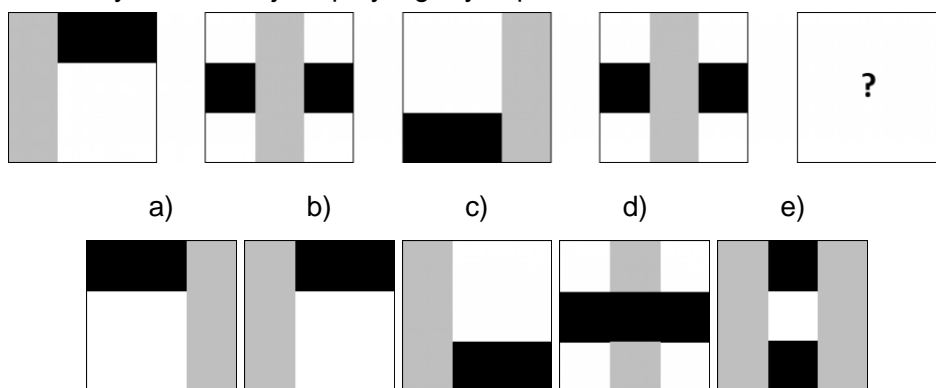
Doplňte jeho cestu tak, aby se vrátil zpět na své původní místo.

- a) 4↑ 4←
- b) 5↓ 4→
- c) 5↑ 4→
- d) 5↑ 4←
- e) 4↑ 5←

25. Který z nabízených obrázců jako pátý logicky doplní řadu?

26. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?

Kritické myšlení

27. „Studie na 400 pacientech oddělení léčby závislosti zjistila, že 95 % dotázaných mělo v mládí zkušenosti s užíváním alkoholu.“

O kterém z následujících tvrzení můžeme na základě výše uvedených informací s jistotou říci, že platí?

- Až 95 % uživatelů alkoholu se v budoucnosti léčí se závislostí.
- Více než 95 % dospívajících má zkušenosti s užíváním alkoholu.
- Při zkušenostech s užíváním alkoholu činí úspěšnost léčby závislosti 5 %.
- Zkušenost s užíváním alkoholu zvyšuje šanci, že se dospívající stane závislým i na jiných návykových látkách.
- U 20 dotázaných pacientů nebylo zjištěno, že by v mládí měli zkušenosti s užíváním alkoholu.

28. Hypotéza je testovatelný výrok o vztahu mezi minimálně dvěma proměnnými. Je formulována v přítomném čase, neobsahuje hodnotící výrazy („lepší, horší“ apod.) a neodkazuje na něco, co nelze za současného stavu poznání zjistit.

Který z následujících výroků splňuje nároky kladené na hypotézy?

- Kvocient emoční inteligence má vyjadřovat, nakolik jsou lidé emočně inteligentní.
- Muži a ženy se liší svou průměrnou tělesnou výškou.
- Matky více dětí budou v životě méně spokojené než bezdětné ženy.
- Bůh si nepřeje, abychom ubližovali druhým lidem.
- Řízení v opilosti je nebezpečné.

29. Které z nabízených českých přísloví je svým ponaučením nejblíže tomuto? *Častá krůpěj kámen proráží.*

- Stokrát opakovaná lež se stává pravdou.
- Trpělivost růže přináší.
- Tichá voda břehy mele.
- Žádná píseň není tak dlouhá, aby jí nebyl konec.
- Když dub padne, kdekdo třísky sbírá.

30. Jaký je nejlepší způsob prevence šíření *fake news*, když se setkáte na internetu s podezřelým článkem?

- Sdílejte ho s lidmi, kteří mají podobné názory jako vy, aby ho mohli posoudit a okomentovat.
- Ignorujte ho, neboť nemá vliv na váš život.
- Sdílejte ho s co největším počtem lidí, aby si vytvořili vlastní názor.
- Ověřte zdroj informace a pročtěte si více zdrojů, aby se potvrdila, či vyvrátila jeho pravdivost.
- Sdílejte ho bez dalších úvah, protože svoboda slova má přednost a pravda se sama ukáže.

Společné zadání otázek 31 a 32

Z detektivního příběhu

Na lávce poblíž šlechtického sídla byla zavražděna lady Gibsonová, paní domu. Z vraždy byla obviněna mladá guvernánka, kterou svědci viděli v onen večer poblíž lávky. Paní Gibsonová navíc svírala lísteček popsaný guvernánčiným písmem, v němž dotyčná slibovala, že na schůzku přijde. Guvernánka se dušovala, že je nevinná, a své tvrzení podepřela následující výpovědí. Poznámky vyšetřujících se ovšem pomíchaly.

- A) Proto raději odešla a viděla, jak jí paní z dálky hrozí pěstí.
- B) V něm ji pisatelka prosila, aby přišla večer na lávku a schůzku písemně potvrdila.
- C) Myslela si, že má plotky s jejím manželem.
- D) V inkriminovaný den našla guvernánka na stole lístek se vzkazem od paní domu.
- E) Když přišla mladá dáma k lávce, paní na ni čekala a začala jí velmi spílat.
- F) Lady Gibsonová na guvernánku vždy velmi žárlila.

31. Z nabídek uspořádání vyberte tu, která z výše uvedených vět vytvoří smysluplný, logicky navazující celek.

- a) F – C – D – B – E – A
- b) E – C – D – A – B – F
- c) E – C – A – B – D – F
- d) A – F – C – B – D – E
- e) F – A – C – B – D – E

32. Pokud považujeme výpověď guvernánky za pravdivou, které tvrzení je v souladu se všemi výše uvedenými fakty?

- a) Guvernánka šla na lávku, protože byla na schůzku písemně pozvána.
- b) Guvernánka žárlila na manželku bohatého obchodníka Gibsona.
- c) Guvernánka se setkala s paní Gibsonovou na lávce čistou náhodou.
- d) Když guvernánka viděla, jak je paní Gibsonová agresivní, od vražedného úmyslu ustoupila.
- e) Guvernánka šla na lávku s úmyslem zabít paní domu.

Společné zadání otázek 33 a 34

Světlo je elektromagnetické záření, které má vlastnosti jak vlnění, tak i částic. Rychlost světla značíme c , kdy hodnota $c = 300\,000$ km/sec a platí pro vakuum. Rychlost světla ve vakuu c je konstantní veličina a je to mezní rychlost. V jiném prostředí než ve vakuu se světlo šíří rychlostí v , která je vždy menší než c . Podíl těchto rychlostí je roven indexu lomu daného prostředí n . V důsledku toho dochází na rozhraní látek s různými hodnotami n k lomu světla. Část elektromagnetického spektra, kterou můžeme vidět lidským okem, se nazývá spektrum viditelného světla. Standardně lidské oko detekuje světlo o vlnové délce v rozsahu 380–780 nanometrů. Každé vlnové délce také odpovídá jiný index lomu prostředí, kterým paprsek o této barvě prochází jednotlivými optickými rozhraními v oku. To vede k tomu, že paprsky různých vlnových délek (laicky řečeno „barev“) jsou v prostředí oka lomeny pod jinými úhly. V důsledku toho vznikají senzorické klamy, při kterých se nám některé předměty mohou jevit blíže či dále, než ve skutečnosti jsou. Typicky se nám třeba auta červené, hnědé nebo zlaté barvy jeví blíže, zelená a modrá naopak dále.

33. Z následujících možností vyberte tu, která nejlépe vystihuje obsah předloženého textu.

- a) Charakteristiky optického prostředí oka
- b) Rychlost světla ve vakuu
- c) Lom světla a význam indexu lomu prostředí pro vnímání
- d) Optické klamy
- e) Lidské oko a barevné vnímání

34. Z následujících možností vyberte tu, která z předloženého textu NEVYPLÝVÁ.

- a) Na rozhraní látek s různou velikostí indexu lomu dochází k lomu světla.
- b) Rychlost světla v jakémkoliv prostředí je vždy 300 000 km/sec.
- c) Lidské oko vnímá pouze část spektra elektromagnetického záření.
- d) V důsledku lomu světla v oku se nám mohou různě barevné předměty jevit jako různě vzdálené.
- e) Index lomu prostředí n je podílem rychlostí c a v .

Všeobecné znalosti

35. Ze kterého literárního díla pochází následující úryvek?

Winston zůstal obrácen zády k obrazovce. To bylo bezpečnější; ačkoli, jak dobře věděl, i záda mohou ledacos prozradit. Kilometr odtud se tyčila nad špinavou krajinou vysoká bílá budova Ministerstva pravdy, jeho pracoviště.

- a) Nazí a mrtví
- b) 1984
- c) Proces
- d) Smrt je mým řemeslem
- e) Utrpení mladého Werthera

36. Které z těchto literárních děl je vyprávěno ústy postavy jménem Paul Bäumer?

- a) Doktor Živago
- b) Bídníci
- c) Na západní frontě klid
- d) Nesnesitelná lehkost bytí
- e) Hlava XXII

37. Do repertoáru Divadla Jára Cimrmana NEPATŘÍ hra

- a) Hruška.
- b) Vyšetřování ztráty třídní knihy.
- c) Akt.
- d) Hospoda Na mýtince.
- e) Afrika.

38. Kdo je autorem románu *Lolita*?

- a) Vladimir Nabokov
- b) Boris Pasternak
- c) Viktor Šenderovič
- d) Michail Alexandrovič Šolochov
- e) Alexander Solženicyn

39. Který z uvedených filmů natočil Jiří Menzel?

- a) Ducháček to zařídí
- b) Němá barikáda
- c) Ostře sledované vlaky
- d) Atentát
- e) S tebou mě baví svět

40. Umělci André Breton a René Magritte jsou významnými představiteli

- a) futurismu.
- b) surrealismu.
- c) kubismu.
- d) impresionismu.
- e) konstruktivismu.

41. Jak se jmenuje secesní umělec, který věnoval své vlasti cyklus maleb s názvem *Slovanská epopěj*?

- a) František Kupka
- b) Antonín Slavíček
- c) Mikoláš Aleš
- d) Alfons Mucha
- e) Gustav Klimt

42. Které z následujících přikázání NEPATŘÍ do tzv. *Desatera*?

- a) Pomni, abys den sváteční světil.
- b) Neoplatíš křivdu tobě učiněnou.
- c) Cti otce svého i matku svou.
- d) Nepromluvíš křivého svědectví.
- e) Nesesmilníš.

43. Co označuje výraz *Bat micva*?

- a) posvátné místo muslimů
- b) křesťanský náboženský obřad
- c) židovský náboženský obřad
- d) slavnostní pokrm budhistů
- e) hinduistický svátek

44. Ve které oblasti se proslavila Eva Jiřičná?

- a) hudba
- b) politika
- c) medicína
- d) architektura
- e) sport

45. Jak se nazývá oficiální měna Ukrajiny?

- a) rupie
- b) hřivna
- c) zlotý
- d) rubl
- e) leu

46. Který z uvedených bájných objektů či předmětů by se dal označit jako *danajský dar*?

- a) Achillova pata
- b) Ariadnina nit
- c) Potěmkinova vesnice
- d) trojský kůň
- e) Kolumbovo vejce

47. Jednání o rozpadu Československa vedli

- a) Václav Klaus a Vladimír Mečiar.
- b) Petr Pithart a Ján Čarnogurský.
- c) Václav Klaus a Milan Kňažko.
- d) Václav Havel a Vladimír Mečiar.
- e) Petr Pithart a Milan Kňažko.

48. Současný dalajláma sídlí na území

- a) Pákistánu.
- b) Indie.
- c) Číny.
- d) Nepálu.
- e) Tibetu.

49. Kdo v ČR jmenuje členy bankovní rady České národní banky?

- a) prezident ČR
- b) premiér
- c) vláda ČR
- d) prezident Nejvyššího kontrolního úřadu
- e) ministr financí

50. *Pakt Ribbentrop-Molotov* obsahoval dohodu o

- a) vzájemné vojenské pomoci v případě napadení Polskem, nebo Československem.
- b) vzájemném neútočení.
- c) rozdělení území Československa po jeho napadení oběma státy.
- d) vzájemné hospodářské pomoci mezi Německem a Slovenským štátem.
- e) vzájemné hospodářské pomoci mezi Německem a SSSR.